

**GENERÁLNE RIADITEĽSTVO PRE VNÚTORNÉ POLITIKY ÚNIE
TEMATICKÁ SEKCIA B: ŠTRUKTURÁLNA A KOHÉZNA POLITIKA**

DOPRAVA A CESTOVNÝ RUCH

**VPLYV MOŽNÉHO ROZŠÍRENIA OBLASTÍ
KONTROLY EMISÍÍ SÍRY (SECA) NA
ÚROVNI EÚ NA CELÉ EURÓPSKE
POBREŽIE**

ZHRNUTIE

Abstrakt

Toto oznámenie poskytuje hĺbkovú analýzu vplyvu politického rozhodnutia týkajúceho sa oblastí kontroly emisií síry (SECA) vo všeobecnosti a ich rozšírenie na všetky morské oblasti v blízkosti pobrežia EÚ. So zreteľom na uvedené skutočnosti obsahuje oznámenie príslušné východiskové informácie a výsledky výskumov, ktoré slúžia na rozvinutie parlamentnej rozpravy v súvislosti s možnosťou rozšírenia oblastí SECA v pobrežných oblastiach EÚ. Okrem cieľa podporiť rozvoj politik obsahujú zistenia tohto oznámenia aktuálne informácie týkajúce sa príslušných faktov a údajov, ako aj iných vedeckých stanovísk so zreteľom na zistenia rozšíreného prieskumu uvedenej témy.

Tento dokument si vyžiadal Výbor pre dopravu Európskeho parlamentu.

AUTORI

HSBA - Prof. Dr. Orestis Schinas
I3 Group - Jian Bani

ZODPOVEDNÝ ADMINISTRÁTOR

Piero Soave
Európsky parlament
Tematická sekcia B: Štrukturálna a kohézna politika
B-1047 Brusel
E-mail: poldep-cohesion@europarl.europa.eu

REDAKČNÁ VÝPOMOC

Nóra Révész

JAZYKOVÉ VERZIE

Originál: EN.
Preklady: DE, FR.

O VYDAVATEĽOVI

Ak chcete kontaktovať tematickú sekciu alebo odoberať jej mesačný bulletin, píšete na:
poldep-cohesion@europarl.europa.eu

Rukopis bol dokončený v máji 2012.
© Európska únia, Brusel 2012.

Tento dokument je dostupný na internete na stránke:
<http://www.europarl.europa.eu/studies>

ODMIETNUTIE ZODPOVEDNOSTI

Stanoviská uvedené v tomto dokumente sú výlučne v zodpovednosti autora a nepredstavujú bezpodmienečne oficiálne stanovisko Európskeho parlamentu.

Reprodukcia a preklad na nekomerčné účely sú povolené v prípade, že je uvedený zdroj a vydavateľ je o tom vopred informovaný a dostane kópiu.

ZHRNUTIE

Toto oznámenie sa zaoberá prísnyimi hraničnými hodnotami obsahu síry v lodných palivách, najmä so zreteľom na vybrané chránené morské oblasti, ktoré sú obzvlášť citlivé na znečistenie ovzdušia, ide o tzv. oblasti kontroly emisií síry (SECA). Rovnako sa oznámenie zameriava na riziká spojené s rozšírením súčasných oblastí SECA v Európskej únii (EÚ) a uvažuje o zavedení nových oblastí kontroly emisií síry vrátane možnosti rozšírenia oblastí SECA pozdĺž celého pobrežia EÚ.

Znečistenie ovzdušia, znečisťovanie mora z lodí vrátane znečistenia oxidmi síry (SO_x), majú vplyv na zdravie a životné prostredie. Táto téma je vysokou politickou prioritou na európskej, ako aj na medzinárodnej úrovni. Uvedená problematika je komplikovaná z vedeckého, ako aj politického hľadiska, pričom je predmetom konfliktu záujmov zúčastnených strán.

Legislatívny kontext

Medzinárodná námorná organizácia (IMO) je zodpovedná za predchádzanie znečisťovania morí, predovšetkým prostredníctvom uplatňovania Medzinárodného dohovoru o zabránení znečisťovania z lodí (dohovor MARPOL). Príloha VI k dohovoru MARPOL sa venuje problému emisií oxidov síry a zavádza koncept oblastí SECA, t.j. oblastí, na ktoré sa vzťahujú prísne obmedzenia maximálnych hodnôt obsahu síry.

- príloha VI v súčasnosti stanovuje maximálne hodnoty obsahu síry na 3,5 % hmot. mimo oblasti SECA a 1,0 % v rámci oblasti SECA;
- uvedené maximálne hodnoty sa znížia na 0,5 % mimo oblasti SECA v roku 2020 (a v roku 2018 budú posúdené) a na 0,1 % v rámci oblasti SECA v roku 2015.

Smernica Európskej únie 2005/33/ES v podstate zosúladzuje ustanovenia IMO s nariadeniami týkajúcimi sa obsahu síry v palivách a metód dosiahnutia súladu. Od 1. januára 2010 sú členské štáty povinné podniknúť všetky nevyhnutné opatrenia, aby zabezpečili, že lode nebudú využívať lodné palivá s obsahom síry presahujúcim 0,1 % hmot. pre lode kotviace v prístavoch Spoločenstva.

Analýza dopravy

Rozhodnutie o tom, či sa uskutoční rozšírenie oblastí SECA, prebehne v kontexte zmien objemu dopravy. Hlavná morská oblasť, ktorá je predmetom záujmu tohto oznámenia, je Stredomorie. Odhaduje sa, že doprava a obchod budú rásť a napriek tomu, že hladiny emisií sa ako také znížia, nárast dopravy môže viesť k väčšej záťaži na životné prostredie. Rozšírenie oblastí SECA v rámci európskych vôd by sa malo považovať za opatrenie týkajúce sa zníženia environmentálnej záťaže.

Technické problémy

Zavedenie maximálnych hodnôt obsahu síry v lodných palivách podnietilo technologický výskum v súvislosti so znižovaním uvedených hodnôt a v oblasti alternatívnych palív. Nasledujúce body sú zhrnutím hlavných problémov:

- technológia mokrého čistenia je dostupná a zameriava sa na riešenie väčšiny technických výziev; náklady na zariadenie sa výrazne odlišujú podľa typu, veku či veľkosti lode;
- LNG ako lodné palivo je perspektívnou alternatívou v prípade, že sa výrazne rozvinie sieť miest pre zásobovanie lodí palivom pozdĺž európskeho pobrežia;
- v oblasti hybridných prácok a rozvoja pobrežnej infraštruktúry týkajúcej sa LNG je potrebný ďalší výskum;
- stabilný regulačný rámec posilní úsilie výrobcov venovať sa všetkým technickým problémom.

Získané skúsenosti

Skúmaný bol vplyv existujúcich oblastí kontroly emisií síry v Severnom a Baltickom mori. Štúdie poukázali na skutočnosť, že:

- v súčasnosti existuje kultúra dodržiavania pravidiel, jeho úroveň sa však nedá odhadnúť;
- je potrebné venovať sa problému v súvislosti s dohľadom a presadzovaním; presadzovanie smernice EÚ by prebiehalo lepšie, ak by bola zahrnutá v protokoloch parížskeho memoranda o porozumení;
- vyhýbanie sa regulácii je možné pripísať vysokým cenám vyhovujúceho paliva;
- prínosy zníženia emisií oxidov síry prevyšujú náklady;
- postupne by sa malo upustiť od využívania tonáže, ktorá nie je vyhovujúca, alebo by sa v najkratšom možnom čase mala zaviesť nová technológia;
- mali by sa rozvinúť realistické koncepcie v súvislosti s náležitým posúdením nákladov týkajúcich sa nového nariadenia a v súvislosti s rozpočtovými prostriedkami.

Otázky týkajúce sa paliva

Predpovede týkajúce sa budúcich cien lodných palív predstavujú zložitú otázku. Je však zrejmé, že palivá s nižším obsahom síry sú výrazne drahšie ako súčasne využívané palivá s vysokým obsahom síry. Keďže Rotterdam sa považuje za trhovú smerodajný prístav, predpokladá sa, že ceny palív budú v iných lodných prístavoch vyššie, predovšetkým v južnej Európe.

Otázky súvisiace s dostupnosťou palív s nízkym obsahom síry a ich cena zjavne nie sú riešené.

Uvedené skutočnosti značne finančne zaťažujú majiteľov lodí a ich prevádzkovateľov. Prísne zníženie maximálnych hodnôt však zvyšuje prínos pre spoločnosť.

Záver a odporúčania

- očakáva sa, že lodná premávka, ako aj súvisiace emisie oxidov síry sa zvýšia;
- lodná doprava predstavuje najväčší zdroj acidifikácie pre mnohé európske štáty;
- akékoľvek zníženie environmentálnej záťaže bude prínosné pre spoločnosť;

- technológia mokrého čistenia je už dostupná;
- znižovanie maximálnych hodnôt obsahu oxidov síry a rozšírenie európskych oblastí SECA bude podnetom na technický výskum v súvislosti so znižovaním uvedených hodnôt a v oblasti alternatívnych palív;
- očakáva sa rozvoj technických inovácií a zoskupení podnikov; vyhlásenie nových oblastí SECA na základe rámca IMO umožní účinné presadzovanie pravidiel režimu štátnej prístavnej kontroly;
- Kombinácia maximálnych hodnôt oblasti SECA a požiadaviek programu CAFE¹ posilní očakávané zlepšenie kvality ovzdušia.
- je možné, že dôjde k presunutiu ťažiska na viac znečisťujúce logistické reťazce alebo alternatívy, nie je však dostupné žiadne vyčíslenie a v skutočnosti to ovplyvní obchod v rámci EÚ;

Na základe vyššie uvedených zistení sa dajú odporúčania v oblasti politik zhrnúť nasledovne:

- rozšírenie oblasti SECA v rámci EÚ vytvorí rovnaké podmienky pre všetky zúčastnené strany a zvýši sa technický súlad flotily príbrežnej námornej dopravy, ktorá obsluhuje európske prístavy;
- susedné tretie krajiny by mali takisto prijať prísne environmentálne pravidlá; na to je potrebné politické porozumenie a spolupráca;
- ak sa prijme rozhodnutie o nerozšírení oblasti SECA, bude pretrvávať technický nesúlad a problémy v oblasti hospodárskej súťaže, ako aj vysoký stupeň externých vplyvov;
- požaduje sa ďalší výskum týkajúci sa odhadu vplyvov emisií síry na otvorené more a globálne otepľovanie;
- je nevyhnutné, aby bol uskutočnený odhad potrebného počtu a kapacity miest pre zásobovanie lodí palivom;
- finančné zdroje a financovanie EÚ je dostupné; môže sa požadovať cielené prispôsobenie podmienok financovania.

¹ Zámerom programu Európskej komisie Čisté ovzdušie pre Európu (CAFE) je zriadiť dlhodobú, integrovanú stratégiu, ktorá sa venuje znečisteniu ovzdušia a chráni ju pred vplyvmi na zdravie ľudí a životné prostredie. Európska komisia nedávno uviedla komplexný prehľad budovania svojej leteckej politiky so zreteľom na tematickú stratégiu o znečistení ovzdušia z roku 2005 a iniciatívy programu CAFE.